

BOGDÁN MELINDA

Pedagógiai múzeumok a világhálón

Közép-Európa

Közép-Európa (Ausztria, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Németország, Olaszország [Dél-Tirol], Svájc [német nyelvű kantonok], Szlovákia, Szlovénia) iskolatörténeti és pedagógiai múzeumai számos honlappal képviseltetik magukat a világhálón. Képzeletbeli tanulmányútra, múzeumlátogatásra invitáljuk az olvasót. Hasznos útikalauzként érdemes áttekinteni válogatott, annotált linkgyűjteményünket.

Az európai iskola- és pedagógiai múzeumok összefoglaló honlapja:

<http://schulmuseum.net/sm/sm-de.htm>

A honlapon a következő országok múzeumait lehet megtekinteni: Belgium, Dánia, Németország, Finnország, Franciaország, Horvátország, Olaszország, Hollandia, Norvégia, Ausztria, Svájc, Szlovénia, Szlovákia, Svédország, Egyesült Királyság (2002. februári állapot). Magyarország sajnálatos módon nem szerepel ezen a honlapon.

Ausztria

Az ausztriai „iskolatörténeti múzeumok” nagy száma csak látszólagos, ezek többsége falumúzeum, helytörténeti gyűjtemény, ahol gyakran az egyik sarokban osztályterem-részlet rendeznek be, s ettől már a schulmuseum.net-en szerepelnek. Vannak olyan gyűjtemények is, amelyekben érintőlegesen szerepet kap az iskola, mint például a „*Csendes éj*” című karácsonyi dal szerzője, az arnsdorfi tanító, Franz Xaver Gruber emlékmúzeumában, (<http://members.aon.at/f.x.gruber-museum-arnsdorf/>).

Ezeket külön nem vesszük figyelembe.

BAD LEONFELDEN

Oberösterreichisches Schulmuseum

(Felső-ausztriai Iskolamúzeum)

Böhmerstrasse 1

A-4190 Bad Leonfelden

Telefon: +43 7213/6397, információ és csoportbejelentés +43 7213/6409

Fax: +43 7213/6412-13

Múzeumvezető: Norbert Fröhmann kormánytanácsos

e-mail: normann@utanet.at

<http://www.ooemuseumsverbund.at/xml/203.xml>

Önálló honlapja nincs, a felső-ausztriai múzeumszövetség lapján található rövid ismertető, nem a szakmai közönség, hanem a látogatók számára, felsorolva a kínálatot: történeti tanóra, választható oktatófilm-vetítés, stb.

KLAGENFURT

Österreichischen Gesellschaft für Historische Pädagogik und Schulgeschichte
Klagenfurt.

(Történeti Pedagógiai és Iskolatörténeti Társaság)

Az iskolatörténeti anyag és a társaság irodája az egykori tanítóképző intézet, ma felsőfokú gazdasági tanintézet épületében található:

Höherer Lehranstalt für wirtschaftliche Berufe (HLW), Fromillerstraße 15, A-9020 Klagenfurt

<http://www.schulmuseum.at/>

A főlap német, francia, angol, olasz és szlovén nyelven érhető el, a többi csak német nyelvű.

A Történeti Pedagógiai és Iskolatörténeti Társaság működteti azt a komplex egységet, amelyhez az iskolatörténeti múzeum is kapcsolódik.

[Megjegyzés: a klagenfurti egyetem, Ausztria egyik legfiatalabb egyeteme kifejezetten tanárképző funkciókkal jött létre, ezért a társasággal szoros pályázati kapcsolatban áll. Legutóbb 2000-2002 közötti időszakban volt közös kiemelt kutatási programjuk a klagenfurti Egyetem Neveléstudományi és Oktatáskutatási Intézettel (Institut für Erziehungswissenschaft und Bildungsforschung, Universitätsstraße 65-67, 9020 Klagenfurt, <http://www.uniklu.ac.at/ifeb/>) az oktatástörténeti dokumentáció létrehozására. A kutatási zárójelentés nyomtatásban megjelent: Österreichisches Schulmuseum – Endbericht des Projekts / von Brigitte Geretschläger u. Elmar Lechner. – Klagenfurt: Abteilung für Historische und Vergleichende Pädagogik, Univ. Klagenfurt, 2002. – I, 62 p. – /Retrospektiven in Sachen Bildung: R. 9, (Zum Thema Schulmuseum) 6/]

A kiállításokról:

<http://www.schulmuseum.at/ausstellung/frausstellungen.htm> Az oldalon felnagyítható képek a történeti gyűjteményből: régi osztályberendezések és iskolabútorok, falitáblák és falitérképek, iskolakönyvek, taneszközök, karinthiai iskolaépületek és európai egyetemek képei.

A jól megszerkesztett virtuális iskolamúzeumot a tanulóifjúság haszonnal látogathatja:

<http://www.schulmuseum.at/vsm/index.htm>

Az egyes népiskolák iskolakronikái és a német nyelvterület gimnáziumainak iskolakronikái pdf formátumban olvashatók:

<http://www.schulmuseum.at/minimundus/frminimundus.htm>

A társaság pedagógiatörténeti publikációi, ill. a pedagógiatörténetet érintő sajtóbibliográfia:

<http://www.schulmuseum.at/publikationen/frpublikationen.htm>

1999-től gyűjtik az érettségik témajegyzékét:

<http://www.schulmuseum.at/reifepruefung/frreife.htm>

Az osztrák, német és svájci egyetemeken 2000 és 2002 között meghirdetett iskola- és pedagógiatörténeti előadások és szemináriumok jegyzéke:

<http://www.schulmuseum.at/lv/frlv.htm>

Az iskolamúzeum letölthető sajtóanyagai (2000-es állapot):

<http://www.schulmuseum.at/kontakt/frkontakt.htm>

Iskolatörténeti múzeumok linkjei:

<http://www.schulmuseum.at/links/frlinks.htm>

PAMHAGEN (Pomogy), Burgenland

http://www.museumonline.at/1998/schools/burgenla/BL_PAM/seite01.html

Pamhagen/Pomogy község iskolájának pincéjében berendezett helytörténeti gyűjtemény, melyet az oktatásban használnak. Pedagógiatörténeti jelentősége nincs.

MARIA TAFERL

<http://www.mariataferl.at/>

Nyelv: német. Népiskola-történeti gyűjtemény, berendezett iskola az 1880-1950 közötti időből. Önálló honlapja nincs, a község idegenforgalmi honlapján található.

MICHELSTETTEN

Niederösterreichisches Schulmuseum Michelstetten

(Alsó-ausztriai Iskolamúzeum, Michelstetten)

2151 Michelstetten 8

<http://meineseite.i-one.at/michelstetten/schulmuseum.htm>

Nyelv: német. Önálló honlapja nincs, a község idegenforgalmi honlapjáról ágazik le.

A régi népiskolában található, berendezett 18. és 19. századi osztálytermekkel. 2005-ben átépítés miatt zárva; a <http://nieder.oesterreich.com/weinv/html/tmschul.htm> site nem működik.

WIEN/BÉCS

Wiener Schulmuseum

(Bécsi Iskolamúzeum)

12, Längenfeldgasse 13-15

Referens: Reinhard Indrak (Magistratsabteilung 34/ Bécsi városi tanács 34-es ügyosztály)

Telefon +43 1 4000-34966

<http://www.wien.gv.at/stadtentwicklung/schulbau/schulmuseum.htm>

Önálló honlapja nincs, a főváros hivatalos honlapjáról (<http://www.wien.gv.at>) kereshető. A múzeum anyaga egy a gyűjteménynek ma helyet adó iskolaépület pincéjének átalakítása során került elő, ahol több bécsi iskola teljes kiselejteztet osztályberendezése hevert.

Csehország

PRAHA/PRÁGA

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze

(J. A. Comenius Pedagógiai Múzeum, Prága)

Valdštejnská 20, Praha 1 – Malá Strana

Tel: + 420 257 533 455

Fax: + 420 257 530 661

e-mail: pedagog@pmjak.cz

Igazgató: Ing. Ludovít Emanuel. Igazgató-helyettes: Mgr. František Morkes

<http://www.pmjak.cz/>

A honlap nyelve: cseh, angol

A honlapon a múzeum, a könyvtár és a levéltár bemutatása található. Állandó kiállítás: „Comenius és a cseh iskolaiügy” (fotókkal). Időszaki kiállítások, tervezett kiállítások, múzeumi nyomtatott és elektronikus publikációk jegyzéke. Aránylag kevés fotó.

Horvátország

ZAGREB/ZÁGRÁB

Hrvatski školski muzej

(Horvát Iskolamúzeum)

10000 Zagreb

Trg maršala Tita 4

Tel: +385 1/ 48 55 716

Fax: +385 1/ 48 55 825

E-mail: hrskolski.muzej@hrskolski-muzej.hr

Igazgató: Elizabeta Serdar (szakterület: fotótörténet)

<http://www.hrskolski-muzej.hr/>

Nyelv: horvát, angol. Jól megszerkesztett honlap, részletes történeti áttekintéssel, gazdag képanyaggal.

A múzeum szakreferensei külön-külön bemutatják saját gyűjteményeiket, a tárgyválogatást kép és kommentár kíséri. Ezt az indexlapról kiindulva lehet megtenni:

<http://www.hrskolski-muzej.hr/hrv/index.asp>

Az állandó kiállítást virtuálisan lehet látogatni, ahol az egyes témakörökhöz hozzárendelték a tárgylistát. Minden egyes tárgy képe külön megjelenik, adatokkal (méret, leltári szám) és részletes, a múzeum munkatársai által jegyzett kommentárral:

<http://www.hrskolski-muzej.hr/hrv/stalnipostav.asp>

Az időszaki kiállításokról a kurátorok adnak rövid összefoglalót:

<http://www.hrskolski-muzej.hr/hrv/izlozbe.asp>

A múzeum kiadványait interneten is meg lehet rendelni.

Tudományos értékét, tárgyismeretét tekintve talán a legszínvonalasabb közép-európai pedagógiai múzeumi honlap.

Lengyelország

A hagyományos értelemben vett pedagógiai múzeum a két háború között működött Varsóban. Ma vajdaságonként a vajdasági pedagógiai könyvtárak mellett vagy azok osztályaként szerveződnek területi alapon a gyűjtemények. Önálló honlapjuk nincs, csak néhány könyvtár ismerteti ezeket a kollektívát. A felsőoktatás emlékeinek viszont fontos gyűjteményei vannak.

BYDGOSZCZ

Muzeum Oświaty

(Oktatási Múzeum)

PL-85-094 Bydgoszcz

ul. M. Skłodowskiej – Curie 4

tel. +48 (52) 342-65-90

e-mail: Muzeumoswiaty@poczta.onet.pl

Vezető: mgr Ilona Wierzbowska
http://www.pbw.bydgoszcz.pl/struktura_muzeum.htm

Nyelv: lengyel. 1982-ben jött létre, ma a vajdasági pedagógiai könyvtár keretében. Rövid ismertetés, a gyűjtőkörök megnevezése (19-20. századi oktatás története, helyi vonatkozásokban is). A lap alján fotogalériát tüntet fel, ezt azonban nem lehet megnyitni.

<http://www.pbw.internetdsl.pl/MUZEUM%20OSWIATY.htm>
Nyelv: lengyel. A múzeum rövid leírása megtalálható a krakkói vajdaság pedagógiai könyvtárának (*Pedagogiczna Biblioteka im. Hugona Kollataja w Krakowie*) honlapján is.

GDAŃSK (németül DANZIG, régi magyar nevén DANCKA)
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Gdańskiej Macierzy Szkolnej
(„Gdanski Iskolaegylet” Vajdasági Pedagógiai Könyvtár)
Al. Gen. J. Hallera 14
PL-80-401 Gdańsk
fax./tel. +48 58 3440168
tel. +48 58 3417087, +48 58 3418637
e-mail: pbwbiblioteka@pbw.gda.pl
<http://www.pbw.gda.pl/indexN.htm>

Nyelv: lengyel. Az 1921-ben alapított „Gdanski Iskolaegylet”-ről elnevezett vajdasági pedagógiai könyvtár különgyűjteménye a Pomerániai Oktatási Múzeum (*Muzeum Oświaty Pomorskiej.*) Szervezetileg a könyvtár különgyűjteményi osztályához tartozik:
Wydział Zbiorów Specjalnych
osztályvezető: mgr Maria Golly-Nowak
tel. +48 58 3440168 / 112 mellék, 3417087 / 112 mellék, vagy 3418637 / 112 mellék
<http://www.pbw.gda.pl/muzeum.htm> rövid leírást tartalmaz a gyűjtőkörökről.

KRAKÓW / KRAKKÓ
Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius
(*Collegium Maius, a Jagelló Egyetem Múzeuma*)
ul. Jagiellońska 15, 31-010 Kraków
Igazgató: Prof. Dr. hab. Stanisław Waltoś
Tel.: +48 12 422-05-49, +48 12 422-10-33 / 1309 mellék.
waltos@maius.in.uj.edu.pl
Igazgató-helyettes: Włodzimierz Kisza
Tel.: +48 12 422-05-49, +48 12 422-10-33 / 1307 mellék.
kisza@maius.in.uj.edu.pl
Belépőjegy-foglalás: +48 12 422-05-49, +48 12 422-10-33 / 1307 mellék.
Fax: +48 12 422-27-34
e-mail: info@maius.in.uj.edu.pl
<http://www.uj.edu.pl/Muzeum/>

Nyelv: lengyel, angol. Közép-Európa legnevesebb, 1364-ben alapított, máig működő egyetemének múzeuma a Collegium Maius 15. századi gótikus épületében található, melynek repre-

zentatív helyiségeit ma is használják egyetemi célokra (ünnepségek, díszdoktorrá avatás, konferenciák, stb.).

A honlap részletes ismertetést tartalmaz a gyűjtemény kialakulásáról, a fontosabb tárgyokról, az egyes személyekről. 2000-ben jubileumi kiállításon mutatták be az egyetem kincseit.

<http://www3.uj.edu.pl/Skarby/index.html> Itt külön is megkereshetők a legjelentősebb tárgyak képei. Az egyes gyűjtemények (tudományos eszközök, festészet, szobrászat, iparművészet, fotó, grafika, nyomódúcok) rövid ismertetése. Külön menüpontban szerepel II. János Pál pápa és az egyetem kapcsolatának története. (1938-1948-as egyetemi tanulmányaitól egészen a díszdoktorrá avatásig.) <http://www3.uj.edu.pl/Muzeum/papiez/index.html>

TORUŃ (régii német nevén Thorn)

Szkoła Laboratorium w Toruniu

(*Toruni Laboratórium Iskola*)

ul Stawisińskiego 7

87-100 Toruń

tel. +48 56 648 64 42

Igazgató: prof. zw. dr hab. Aleksander Nalaskowski

e-mail: aleksander@torun.home.pl

<http://www.lab.aplus.pl/hist.html>

Nyelv: lengyel. A középiskola épületében található vegyes iskolatörténeti gyűjtemény.

Az iskolai honlap egyik menüpontján található.

WROCLAW (régii német nevén Breslau, régii magyar nevén Boroszló)

Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego

(*A Wrocławii Egyetem Múzeuma*)

50-137 Wrocław

plac Uniwersytecki 1.

Telefon: +48 71 3752-618

Fax: +48 71 3752-618

Igazgató: mgr Ryszard Młynarski.

A múzeum saját honlapja:

<http://www.muzeum.uni.wrocl.pl>

(csak pluginnal látogatható)

<http://www.nashedo.terramail.pl/muwr.html>

Nyelv: lengyel. Nem saját honlap, rövid ismertető. A múzeum 1989-ben alakult meg, az egyetem történeti dísztermei (Aula Leopoldina, Oratorium Marianum) és csillagdája tartozik hozzá, gyűjtőköre az 1702-ben alapított egyetem története.

(Az egyetem története közvetlenül letölthető az egyetemi honlapról angolul:

<http://www.uni.wroc.pl/STRONAENG.HTM>

és lengyelül:

<http://www.uni.wroc.pl/STRONAPOL.HTM>)

Németország

Az iskolakultúra, az oktatás és intézményei történetének dokumentálásával számos gyűjtemény foglalkozik, ezek egy része azonban annyira helyi jellegű, hogy érdeklődésünkre esetünkben nem tarthat számot.

BAD BLANKENBURG
Friedrich-Fröbel-Museum
(*Friedrich Fröbel Múzeum*)
Johannisgasse 4,
D-07422 Bad Blankenburg
Tel. 036741 – 2565 Fax 036741 – 47311
<http://www.heidecksburg.de/froebelmuseum.htm>

Nyelv: német. A thüringiai tartományi múzeum lapjáról ágazik le. Rövid ismertetőt olvashatunk a környéken született nagy német pedagógus, Friedrich Fröbel életművének szentelt emlékházról és a kiállításról. A németek Friedrich Fröbelben látják az első német óvoda megalapítóját (1839 ill. 1840).

BERLIN
Museum Kindheit und Jugend
(*A Gyermekség és Ifjúság Múzeuma*)
Wallstraße 32
D-10179 Berlin
Tel.: 030 – 275 03 83
Múzeumvezető: Dr. Martina Weinland
<http://www.berlin-kindheitundjugend.de/>

Nyelv: német. A múzeum szervezetenként a berlini várostörténeti múzeum alá tartozik. Az állandó kiállítás rövid bemutatása:

<http://www.berlin-kindheitundjugend.de/html/ausstellungen.html>

A kiállítás tematikája gyermekközpontú (ellentétben az intézménytörténeti indíttatású iskola-múzeumokkal), részei:

Az iskola 1900 táján – az ismertetőn túl rövid gyermekéletrajzokat közöl, keresztnevekre kattintva egy csoportfénykép valamennyi résztvevője „bemutatkozik”.

További ide kapcsolódó rövid anyagok: kislánynak lenni, fiúnak lenni, népiskolásnak lenni Berlinben. Itt olvasható még a 2005. májusában bezárt időszaki kiállítás ismertetése: a labirintus-játék („libajáték”). A történeti játékgyűjtemény és az iskolai írástanulással foglalkozó részt külön nem ismerteti.

A publikum számára készült információk rövidek, a foglalkozások között szerepel gyermekszületésnapok megrendezése is.

A lap készítésénél, grafikai megoldásainál elsősorban az iskolásokra gondolhattak.

BIELEFELD
Universität Bielefeld, Fakultät für Pädagogik. Pädagogisches Museum
(*Bielefeldi Egyetem, Pedagógiai Kar, Pedagógiai Múzeum*)
Universitätsstraße 25
33615 Bielefeld

Telefon: +49 (0)521 106-3320
Dr. Volker Wehrmann, T3 épület, 118 szoba, tel.: +49 (0)521 106-4288
<http://www.uni-bielefeld.de/paedagogik/paedmuseum.html>

Nyelv: német. A kar honlapján található, rövid ismertető. A múzeum 1982-ben magángyűjteményekből jött létre. Egy berendezett osztályterme van, melyben iskolai foglalkozásokat is tartanak, illetve dokumentációt gyűjtenek.

Museum Osthuschule
(*Az Osthusi Iskola Múzeuma*)
Friedrichsdorfer Straße 100
33659 Bielefeld
Tel.: 05209/401508
<http://www.museum-osthusschule.de/>

Nyelv: német. 1894-ben épült vidéki földszintes iskolaépület, melyben osztályterem, század eleji tárgyak láthatók; tanórákra, illetve helytörténeti rendezvényekre használják. A gyűjtemény méretéhez képest eléggé átfogó, tájékoztató honlapja van. Fotógalériát közölnek az épületről és a rendezvényekről. Érdekesség a honlapon látható interaktív iskolaépület-modell. A tartalmi felépítés nem egészen következetes.

BOCHUM
Schulmuseum
(*Iskolamúzeum*)
Cruismannstraße 2, 44807 Bochum
Telefon: 0234/9 10-14 40
<http://www.bochum.de/kulturportal/k31.htm>

Nyelv: német. Nincs önálló honlapja, a város kulturális intézményeinek ismertetése között szerepel.

BREMEN / BRÉMA
Schulgeschichtliche Sammlung Bremen
(*Brémai Iskolatörténeti Gyűjtemény*)
Auf der Hohwisch 61-63
D-28207 Bremen
Telefon: +49 421 361 30 30
e-mail: schulmuseum@bildung.bremen.de
<http://www.schulmuseum-bremen.de/>

Nyelv: német. 1983-ban egy történeti iskolaépületben jött létre a gyűjtemény. Témakörei a századforduló, a weimari korszak reformpedagógiája Brémában, a hitleri iskolarendszer, valamint az újrakezdést követő kor. A honlap többet ígér, mint amennyi konkrét tartalommal rendelkezik. A sokrétű menüpontok alatt mindig csak rövid tájékoztatást lehet kapni. Élő múzeumnak hirdetik magukat, nemcsak vezetéseket tartanak, hanem az előadások témáját is meg lehet határozni. Az iskolásokon kívül a „senioroknak” is rendeznek osztálytalálkozót,

sőt a múzeum boltjából (palatábla, iskolaszerek, stb. vétele esetén) az idős vásárlók kérésére házhoz mennek.

FOLMHUSEN

Ostfriesisches Schulmuseum Folmhusen

(Kelet-fríz Iskolamúzeum, Folmhusen)

Leerer Str. 7-9.

D-26810 Westoverledingen

tel: +49 (0)4955-4989

FAX: +49 (0)4955-936179

e-mail: schulmuseum@westoverledingen.de

Múzeumvezető: Wimod Reuer

<http://www.ostfriesisches-schulmuseum.de/>

Nyelv: német. Az egyesületi támogatású kelet-fríz iskolamúzeum szakmai kapcsolatát az oldenburgi Karl-von Ossietzky-Egyetem adja. Praktikus tájékoztató a látogatásról, bemutató tanításról, egyéb foglalkozásokról.

HAMBURG

Hamburger Schulmuseum

(Hamburgi Iskolamúzeum)

Seilerstraße 42 20359 Hamburg

Tel.: 040 – 35 29 46

Fax: 040 – 31 79 51 07 Leitzeichen 161 / 51 15

e-Mail: hsm@public.uni-hamburg.de

Igazgató: Prof. Dr. Reiner Lehberger

<http://hamburgerschulmuseum.de/>

Az iskolakapun való belépést imitáló, interaktív nyitólapmal induló oldal az összes pedagógiai múzeum között az egyik legfrissebben tartott site. A többiekénél általában fél éves, vagy még nagyobb késést tapasztalhatunk.

A tényleges történeti anyag és a gyűjtemények bemutatása aránylag kevés a gyakorlati részhez viszonyítva. Az egyes gyűjtemények bemutatása: iskolatörténeti gyűjtemény, archívum, fotótár, könyvtár. A munkatársak bibliográfiái. Múzeumpedagógiai kínálat (régimódszerek bemutatása, pl. rajztanítás Stuhlmann-féle módszerrel, stb.). A múzeumi bolt árjegyzéke (régimódszerek használható másolatai: palatábla, tolltartó, stb.)

KATTERBACH

Schulmuseum Katterbach Sammlung Cüppers

(Katterbachi Iskolamúzeum, Cüppers Gyűjtemény)

Kempener Str. 187

D-51467 Bergisch Gladbach (Katterbach)

Tel. +49 2202 8 42 47 , +49 2202 5 55 19 (vezetés és „történelmi tanóra” megrendelése)

<http://www.cologneweb.com/schulmus.htm>

Nyelv: német. Nincs saját honlapja, egyoldalas ismertető; elsősorban a Vilmos császár korabeli „történelmi tanóra” reklámozására szolgál.

LOHR

Städtisches Schulmuseum Lohr am Main

(*Városi Iskolamúzeum, Lohr am Main*)

Stadtteil Sendelbach

Sendelbacher Str.21

97816 Lohr a. Main

Tel. +49 9359/317, +49 9352/4960

<http://www.lohr.de/default.asp?site=links3.html&siter=/kultur/schulmus/schulmus.htm>

Nyelv: német. A Majna menti Lohr város honlapjáról indul.

A kiállítások – és a honlap szövege – erősen történeti, mentalitástörténeti központú. Állandó kiállítás: „*Több mint kalamáris és katedra. Német történelem a lohri iskolamúzeumban.*” Időszaki kiállítások: *Istenfélő és hű németek, a népiskola és tanítói 1850-1900; Angol a történelem helyett? Népiskola 1945-1955*).

Múzeumpedagógiai kínálat.

NÜRNBERG

Schulmuseum Nürnberg (Im Museum Industriekultur)

(*Nürnbergi Iskolamúzeum, az Ipari Kultúra Múzeumban*)

Äußere Sulzbacher Straße 62

90491 Nürnberg

Tel.: +49 911 – 231-3875 (pénztár)

+49 911 – 5302-574 (vezetés)

Fax: +49 911 – 5302-588

Igazgató: Michael Schneider

e-mail: mlschnei@ewf.uni-erlangen.de

<http://www.paed1.ewf.uni-erlangen.de/schulm.htm>

Nyelv: német. Az erlangeni egyetem neveléstudományi karának honlapjáról ágazik le.

Az 1906-ban alapított múzeumot az erlangeni egyetem Nürnberg város közigazgatásával együtt működteti.

Kutatási témajegyzék:

<http://www.paed1.ewf.uni-erlangen.de/schulmuseum/themen.htm>

Időszaki kiállítások 1985-től kezdve (utolsó kiállítás 2004-2005 jan.: „*Iskola a mesekastélyban*”, *100 éves a Bismarck-iskola*):

http://www.paed1.ewf.uni-erlangen.de/schulmuseum/aus_sm.htm

A múzeumi gyűjteményekből tematikus válogatás képekkel (egykorú fotók, képek, tárgyak stb.) és kommentárral, egyben virtuális múzeumlátogatás:

http://www.paed1.ewf.uni-erlangen.de/schulmuseum/ka_index.htm

OTTWEILER

Saarländisches Schulmuseum Ottweiler

Stiftung Saarländisches Schulmuseum

(*Saarvidéki Iskolamúzeum, Ottweiler. Saarvidéki Iskolamúzeum Alapítvány*)

Goethestraße 13

D-66564 Ottweiler

Tel.: +49-(0)6824-4649
Fax: +49+(0)6824-700845
E-Mail: schulmuseum@handshake.de
<http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html>

Nyelv: német, angol, francia, spanyol. [az olaszt jelzi, de nem működik].
Összefoglalás az iskolai oktatás és nevelés történetéről Németországban, tematikus beosztásban:

http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html?section=museum-fuehrer&language=#OG_Raum2

A többi, itt vizsgált pedagógiai múzeum honlapjához képest jó minőségű képek.
A jelenlegi időszakos kiállítás a matematika-oktatás történetét mutatja be, Horst Schiffler tanulmányával:

<http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html?section=archiv-rechnen&language=>

A korábbi kiállításokról (a számolás története, iskola és nevelés a nemzeti szocializmus idején, az egész kultúrtörténete – egerek az iskolában, iskolarendszerek összehasonlítása Németországban, Franciaországban és Görögországban, a középkori kolostori iskola, a harmadik világ iskoláinak alternatív szemléltető eszközei, vizuális média az oktatásban), valamint a kiállításokról szóló sajtóanyagok:

<http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html?section=archiv&language=>

Az ottweileri iskolaépületek története:

<http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html?section=schulweg&language=>

A múzeum munkatársainak ismeretterjesztő tanulmányai, valamint a múzeum tanulmányfüzeteiből kivonatok olvashatók:

<http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html?section=medien&language=>

A múzeum képanyagából interaktív képeslapküldés lehetséges:

<http://www.schulmuseum-ottweiler.net/mason/site/view.html?section=interaktiv&language=>

Olaszország

BOLZANO/BOZEN

Museo della Scuola / Schulmuseum

(*Iskolamúzeum*)

c/o Scuola Elementare „Dante Alighieri“

via Cassa di Risparmio 24 / Sparkassestraße 24

I-39100 Bolzano / Bozen

Tel. +39 471 974500, +39 471 98 28 05

e-mail: museo.scuola@comune.bolzano.it

http://www.gemeinde.bozen.it/cultura_context03.jsp?ID_LINK=751&area=48

Nyelv: olasz és német, a német verzióban nem működik rendesen a keresőprogram.

A dél-tiroli város honlapjáról (www.comune.bolzano.it) kiindulva érhető el, mindjárt a nyitáskor nyelvet kell választani. (>cultura >musei >Museo della Scuola) A címen és nyitva tartáson kívül csak egyetlen adatbázist tartalmaz, ami azért is kelt hiányérzetet, mert a bemutatás szerint ez lenne az első olyan európai múzeum, amely a nyelvi kisebbségek iskoláztatásának történetét mutatja be. (1995-ben alakult, egy iskola harmadik emeletén kapott helyet, és jelenleg, 2005-ben zárva van.). Minderről azonban semmit sem olvashatunk.

Az oldal érdekessége viszont a falai szemléltetőképek nagy adatbázisa (738 db.), részletes leírással és 528 nagyítható képpel. Keresés tematika vagy sorszám szerint lehetséges. A neten azonban aránylag nehezen érhető el. Elindulni innen lehet: http://www.museodellascuola.findbuch.net/php/main.php?ar_id=3649, majd a baloldali mezőben a Tabelloni didattici del Museo feliratra kattintva jelenik meg a kereső.

A kereső ezután az osztott képmegjelenítéssel balra az olasz nyelvű tárgykatalógust, jobbra az egyes tárgyak leíró „kartonját” tartalmazza:

http://www.schulmuseum.findbuch.net/php/main.php?ar_id=3646&action=open&kind=b&id=1&source=linker&PHPSESSID=a85eb4682854c860971998d4b915d7d9

Svájc

AMRISWIL

Schulmuseum

(*Iskolamúzeum*)

Weinfelderstrasse 127

Postfach 1167

CH-8580 Amriswil

Telefon: +41 71 410 07 01

Fax +41 71 410 07 02

e-mail: info@schulmuseum.ch

<http://www.schulmuseum.ch/>

A látszólag eldugott helyen lévő alapítványi múzeum teljes neve Iskolamúzeum és Iskolakultúra Központ, Svájcban a témakör vezető gyűjteménye, 2005-ben a 11. nemzetközi iskolamúzeumi és iskolagyűjteményi szimpózium szervezője. Svájcban nincs központi iskolamúzeum, mert maga az iskolaügy sem szövetségi téma, kizárólag a kantonok hatáskörébe tartozik.

A honlapon a gyűjtemények aránya háttérbe szorul a praktikus információkhoz és a szolgáltatókhoz képest. (Szemináriumok, osztálytalálkozók szervezése az 1920-as évek enteriőrjeiben, a „*Tetthely: iskola*” című kiállításon aktív múzeumi foglalkozások, a tanműhelyekben iskolai műhelyfoglalkozások, stb.). A honlapon látott bemutató alapján igen magas szintű infrastruktúrával rendelkeznek.

A gyűjtőköröknek, gyűjteményeknek csak rövid felépítési vázlatát adják, mindössze 6 kisméretű tárgyfényképpel, valamint ismertetik a jövő gyűjtési feladatainak határidejét is.

Grafikailag az egyik legjobban megtervezett, világos honlap.

BADEN

Schweizer Kindermuseum

(*Svájci Gyermekmúzeum*)

Ländliweg 7

CH-5400 Baden

Telefon +41 (0)56 222 1444

Fax +41 (0)56 222 6862

e-mail info@kindermuseum.ch

Alapítványi és múzeumvezető: Dres. h.c. Sonja és Roger Kaysel

www.kindermuseum.ch

Alapítványi múzeum, amely 20 teremben mutatja be a gyermek világát, s mindazokat a témaköröket, melyek a gyermekséghez tartoznak: játék, óvoda, gyermekhigiéné, közlekedésbiztonsági nevelés, reklámok a gyermekek számára, stb. A múzeum publikációit címlapkép és néhány soros jegyzet kíséri. A szövegek azonban nagyon szűkszavúak, a képek kisméretűek, a sajtóanyagot pedig külön kérésre, az elérhetőségi adatok előre megadása után küldik el e-mailen. (Nyilvánvalóan a hazai internetes szokásainkban néha ismeretlen, ám Svájcban igen komolyan vett szerzői jog védelmében).

Rövid, frappáns, világosan áttekinthető, egyszerűen kezelhető honlap, minden témakör egy ablakon kereshető, nem kell váltogatni.

Bár nincs múzeumi intézményhez kapcsolva, a pedagógiatörténet szempontjából meg kell említeni még a Gerhard Kuhlemaan professzor kezdeményezésére létrejött „Pestalozzi goes internet” programot, ami kb. 800 önálló weblapot tartalmaz. A tulajdonjogot a „Petalozzi im Internet” egyesület gyakorolja. Áttekintést nyújt Pestalozzi életéről, tevékenységéről, műveinek kiadásáról, továbbá bibliográfiákat, ill. Pestalozzival foglalkozó cikkeket is közöl. Nyelve német, a nyitólapot lehet angolul, franciául, olaszul olvasni, ill. oroszul – nem olvasni (a cirill betűk nem konvertálhatók).

<http://www.heinrich-pestalozzi.info/>

Szlovákia

POZSONY/BRATISLAVA

Múzeum školstva a pedagogiky na Slovensku

(A szlovákiai iskolaügy és pedagógia múzeuma)

842 44 Bratislava, Hálova č. 16.

Tel.: +421 2 6241 06 65

Fax: +421 2 6241 06 65

Igazgató: PhD. Daniela Vaněková osztályvezető

Kirendeltség:

Múzeum špeciálnej pedagogiky

(A speciális pedagógia múzeuma)

054 01 Levoča, Nám. Majstra Pavla 28

tel.: +421 53 451 2863

www.uips.sk/muzeum

A múzeum az iskolaügyi tájékoztatással és prognózisokkal foglalkozó intézet (Ústav informácií a prognóz školstva, Staré grunty 52, 842 44 Bratislava) osztályaként működik, önálló honlapja nincs, az intézet szlovák nyelvű honlapján belül található meg. Rövid ismertetés az intézmény történetéről és kiállításairól, megemlítve a kiadási tevékenységet és az adatbázisok típusát.

Rövid szlovák és angol nyelvű tájékoztató található 2 képpel a szlovákiai központi múzeumi honlapon: <http://www.muzeum.sk/muzeum/default.php?co=mskpe>

Szlovénia

LJUBLJANA

Slovenski šolski muzej

(*Szlovén iskolai múzeum*)

Plečnikov trg 1, 1000 Ljubljana, Slovenija

e-mail: solski.muzej@guest.arnes.si

tel.: +386 01 251-30-24 (igazgatóság)

+386 01 / 251-31-27 (muzeológusok)

+386 01 / 251-31-63 (könyvtár)

Igazgató: mag. Branko Šuštar, branko.sustar@guest.arnes.si

<http://www.ssolski-muzej.si/>

Nyelv: szlovén, német, angol [az állandó kiállítás lapját csak szlovénül lehet megtekinteni]

Az állandó kiállítás makettjeiből és tárgyaiból válogatott képek (rossz minőség) után rövid szlovén iskolatörténet.

Múzeumpedagógiai foglalkozások: *Nagyapáink és nagyanyáink tanórája* című kosztümös bemutató három időszakból: 1900, 1930, 1953.

A *Šolska kronika* (Iskolai krónika) című iskolatörténeti lap számainak tartalomjegyzéke, az egyes cikkek szlovén, német, angol nyelvű összefoglalójával.

Események archívuma 2003-2005.

A virtuális múzeumlátogatás gyors tempóban körbeforgó kamerával mutatott gyenge minőségű körkép a folyosók és a termek egyes pontjain (láthatóan igen erős a falra erősített szövegek és reprodukciók dominanciája). A tárgyról külön válogatás van egy másik fejezetben, nem mindegyikről készült kép. Folytatólagosan itt találhatóak rövid visszaemlékezés-részletek is.

A kapcsolódó linkgyűjtemény a szlovén oktatásügy kereséséhez ad segítséget.

